

Wárágā Yākó'bō 'bā sīlé rī

1 'Dī wárágā angálépi Yākó'bō Ʉpígónjá Ādrónjá
ãni ãzíla Úpí Yésū Kúrísítō drí rī, zi sī súrú mudrí
drí ɿrī 'bá Yésū ã'ílépi rá, ru irélépi ɻúnókú drí gá
'dī kí píri cící.

Ã'ítáŋá ijó tajó rī

2 Má ádrípika ãzíla má ámvópika, ïdrī táni
ũcõgõ iswa ìmí Yésū ã'íjó rī sī gêrī ndú-ndú sī rá
tí, ìmi adru ãyíkõ sī, **3** ïnī rá ã'ítáŋá ìmidrī gá
rī sī, ïdrī ɭ'bítáŋá ìmi ɭ'bijó rī 'bā ūkpõ ndě rá,
ìmi ásí ɭgbẽ ijó tajó rī iswa rá. **4** Ìfē ásí ɭgbẽ ìmi sī
ijó tajó rī 'bā nga ãzí ìmi agá ãsíŋâ kóru, ìmi ɭcē
rú sī ãko ãzí ãlu la sī ku bení. **5** Wó 'bá ãzí ìmi
drídríñjá gá la drí ɻunduwā ndrū sī ijó Ādrónjá 'bā
lélé 'bā idé rī nijó, 'bā zi Ādrónjá ãko píri félépi
'bání ìndrā kóru, ãzíla vâ ijó mî zilé rī ngûlépi
ùnzí ku rī 'i, ɿ'di fē la 'bá píri ní rá. **6** Wó 'bā zi
ã'ítáŋá sī ãbãŋâ kóru, ásíšíŋá ãbãŋâ trū rī ɿ'di
céce mîrī 'bā ɭyí umvúlépi ɭlukkukú sī agbalépi
agba-agbâ rī áni. **7** 'Bá 'dī 'bā áni rī 'bā ɻurâ ɿ'di
'bā ásí gá, ɿ'di ãko ãzí iswa Úpí drí rá íni la ku,
8 ã'dusíku ɿ'di 'bā ásí la ru awajó ɻurâtáŋá ɿrī trū
rī sī.

9 'Bá Yésū ã'ílépi rá lémérí ru Ādrónjá 'bā ingalé
ùrûgá rī 'bā u'á kí ãyíkõ sī, Ādrónjá 'bā kí ingajó
ùrûgá rī sī. **10** Æzíla 'bá Yésū ã'ílépi rá, málí trū

rī 'bā u'á kí ãyïkō sī Ādrónjá drī kí iri vūrú rī gá. 'Bá málī trū rī kí drúzì zō vū gálé cécé ife fū 'bā zōjó rī áni. ¹¹ ḥtū drī āfū ãcí ru 'bo, ū'fē ife fū kí nū rá, kí zō vūrú, ūnī ū'badrī gá rī la ãvī rá. Wó 'bá málī trū rī kí mu ïl̄ikilé ácīnjá ū'badrī málī ndrūjó rī agá cécé 'dī 'bā áni.

¹² 'Bá ū'bítáñá ndélépi ã'ítáñá sī rī, kí dr̄lēba rú, ã'dusíku drī kí ū'bítáñá sī kí ū'bijó rī ndē 'bo, ála ū'baní ídri ukólépi ku Ādrónjá 'bā azilé 'bá ū'di lélépi rī 'baní rī fē. ¹³ Ijó 'dī 'bā áni 'dī drī kí 'bá kí ū'bijó ūnzí idéjó, lē 'bā jo kí, "Ijó ãma ū'bijó 'dī angá Ādrónjá drī," íni la ku. ã'dusíku ãko ãzí ū'bijó Ādrónjá ūjó ūnzí sī ku, ãzila Ādrónjá ū'bijó 'bá ãzí sī ūjó ūnzí idéjó ku. ¹⁴ Wó ūlē 'bá ãlu-ãlu drī rī la ū'fē b'ilé iwí, sī ū'fē sejó ūjó ūnzí gá nī. ¹⁵ Úlē ūjó ūnzí drī drī mba 'bá ãrí gá 'bo, ū'fē 'bá agu ūjó ūnzí idélé, wó ūjó ūnzí idéjó rī la dó drā ají.

¹⁶ Ijó 'dī sī, má ádrípika ãzila má ámvópika mání lélé 'dī, 'bá ãzí 'bā ulé ñmi ku. ¹⁷ ãko píri muké fétáñá ru 'dī angá kí Ādrónjá drī 'bū gálé, 'dī Ādrónjá dízā rú ãko píri kí ū'bälépi nī, ru ujalépi ujâ ìndrīlendri áni ku rī 'i. ¹⁸ ū'fē 'bā ásí 'bā lějó la nī rī sī, pē ãma ūjó mgbā sī, adrujó ū'fē 'bā 'bá ûri rú, ãko ū'fē 'bā 'bälé 'dī kí dr̄lē gá píri.

Ijó arejó ãzila ūjó idéjó

¹⁹ Má ádrípika ãzila má ámvópika mání lélé 'dī, lē ñnī ūjó 'dī 'i, ñmi píri 'bā adru kí 'bá ūjó arelépi mbélē rú, wó gbágbá kóru, ãzila idélépi ūmbā sī mbélē ku íni la kí. ²⁰ ūmbā ñimdrí gá rī icó ūjó Ādrónjá 'bā lélé idélé muké rī ajilé nī ku.

21 Ijó 'dī sī, īmi a'be ijó āndí ru āzila ūnzíkānā īmi agá rī kí pírí rá. Be la rá la, īmi ā'i ijó mgbā 'bání sīlē īmi ásí gá icólépi úríndí īmi agá rī palépi rá rī 'i.

22 īmi adru 'bá ijó arelépi bīlé sī á'dūsī, ru ulélépi īnzō sī 'dī 'bā āzí ru ku, be la rá la, īmi adru 'bá ijó idélépi rī kí rú. **23** 'Bá drī adru 'bá ijó arelépi bīlé sī á'dūsī wó idélépi la ku rī, ī'di cécé 'bá ru mélétí ndrelépi mārāyā agá rī áni. **24** Drī ru mélétí ndre 'bo, ī'di mu rá coti mélétí la tá i'dá agá íngoní yā rī la uja āvīlé ī'diní rá. **25** Wó īdrī āzítáñá píri Ādrónjá drī, 'bá trūlépi rī tāmba muké-muké, āzila īnga vā ijó ī'di 'bā jolé rī kí áyu, īmi drī āvī vā ijó īmī arelé rī kí sī ku, Ādrónjá la īminí sūsú wi ijó īmī idélé rī kí agá pírí.

26 'Bá āzí drī ūrā la 'i dīnī mgbā rī agá, mba jō ru īdra tā ku, ī'di ru vújá 'dī ulé, dīnī ī'didrī gá rī ifí kóru. **27** Dīnī Ādrónjá āmā átépi 'bā ā'i'lé rá ālá, āzila ijó ūnzí kóru ī'diní áyíkō félépi rī ī'di 'dī 'i: īmvú kí tāmbajó āwuzi kí abe, kí āzā kojó ijó kí ndēlépi rī kí agá, āzila ī'diní ru tāmbajó ijó ūnkókú drī ūnzí 'dī kí sī rī 'i.

2

Uyanjá a'bejó cā

1 Má ádrípika āzila má ámvópika, ā'itáñá īmī Úpí Yésű Kúrísítō dīzā rú rī ā'iijó rá rī sī, īmi uya 'bá kí índréñá ī'badrī sī ku. **2** 'Bá āzí drī afí āngū ū'bí 'bā kí ru trajó Ādrónjá īnzijó rī agá, sū bōngó ālápítítí ūniyambamba la, drōnó

ājē rú drímváŋá gá la trū, wó 'bá lémērí la drí afí bōngó āndí ru la trū 'dāá, ³ ūmi 'bá bōngó ūniyambamba rī sūlépi 'dī a'í mgbāmgbā rú, ūmi ūdiní jø la, "Mí amú rilé āngū muké 'dō gá 'dō," wó 'bá lémērí rī ní ūmi jø la, "Ítu pá 'dâ, jōku mí ámu rilé vū gá áma andre gá 'dō." ⁴ 'Dī adru drí ūmi 'bá uya-uyâ la ku yâ? ūmi acá drí 'bá ijó lilepi ásí ūnzí sī rī kí rú ku yâ?

⁵ ūmi are má ádrípika ãzila má ámvópika, Ædróná ūpē 'bá lémērí rī kí ūnókú gá 'dâ íni adrujó kúréni ru ã'ítáŋá agá, vâ Súrú ūdidrī 'bû gá rī najó, ūdi 'bā azilé 'bá ūdi lélépi rī 'baní rī áni. ⁶ Wó ūmi a'dú 'bá lémērí 'dī kí idemará ru. Adru 'bá kúréni ru rī kí ūmi ūkpä ãmbôgô sī ãko ūmidrī rī kí najó ūkpó sī, ãzila kí vâ ūmi ují kësí drilé gá ní ku yâ? ⁷ 'Bá 'dī áni 'dī u'dá kí rú Yésü drí külépi kükü muké sī ūmi umvejó rī ní ku yâ?

⁸ Ídrí ãzítáŋá súrú Úpí ãmadrī drí rī tãmba muké-muké, ijó sîlé sī-sī rī agá jolépi la, "Ílê mî jíráñi cécé míni ūmi lélé rī áni," [†] ijó míni idélé 'dī muké la. ⁹ Wó Ídrí uyaná idé 'bá kí 'bā ìndréjá ãmvé ãmvélé ru rī sī, ūmi ijó ūnzí idé ãzila ijó ndë ūmi 'bo, ūminí ãzítáŋá nujó rī sī. ¹⁰ Ijó 'dī sī, 'bá ãzí drí ãzítáŋá tãmba píri muké, drí mü ãlu la nûlé rá, 'bá 'dī 'bá áni rī acá 'bá ijó izalépi rī rú. ¹¹ Æ'dusíku Ædróná jolépi la "Ínga ãwû ku rī," [†] jø vâ "Í'dí 'bá ku." [†] Ídrí ãwû nga ku, wó Ídrí 'bá 'dī rá, mi acá 'bá ãzítáŋá nûlépi rī rú.

[†] 2:8 Lévî 19:18   [†] 2:11 Æfûŋá 20:14; Æzítáŋá Amviŋá 5:18

[†] 2:11 Æfûŋá 20:13; Æzítáŋá Amviŋá 5:17

12 Íjo íjó kí ãzila idé kí cécé 'bá Ädrónjá 'bā sī mujó íjó lijó kí dr̄i gá, ãzítáŋjá ū'di ãni ãma trūlépi rá r̄i sī r̄i áni, **13** a'dusíku Ädrónjá icó ásí ïgbē i'dalé ū'diní íjó li agá 'bá ásí ïgbē kóru r̄i ní ku. Wó ásí ïgbē ndē íjó liŋá rá.

Ã'itáŋjá ãzila ídétáŋjá

14 Má ádrípika ãzila má ámvópika, muké r̄i íngō 'i, 'bá ãzí dr̄i ru 'bā 'i ã'itáŋjá trū wó ū'di 'bā 'etáŋjá 'dáyú, muké ū'didr̄i gá r̄i íngolé yā? Æ'itáŋjá icó kí palé rá yā? **15** Ícétáŋjá sī, mî ádrípi jöku mî ámvópi ãzí dr̄i adru bōngó kóru, ãkónā kóru ú'dú pírí. **16** Ími ãzí dr̄i jo la ū'diní, "Ímu, mí ací muké, ímu ími үru'bá imilé ãcí gá, mí aga vâ ãkónā sī," wó mí idé íjó muké ū'di 'bā үru'bá ãzã kolépi la ku, íjó muké míni idélé r̄i íngō 'i yā? **17** Æ'itáŋjá á'düsí ídétáŋjá kóru r̄i ū'di cécé ãko ãzí drälépi rá r̄i áni.

18 Wó 'bá ãzí icó jolé la, "Ma Æ'itáŋjá trū," ãzí r̄i la jo la, "Ma íjó mádr̄i kí nga ídétáŋjá sī." Íjó mā umvilé r̄i, "Mí i'da mání Æ'itáŋjá mídr̄i ídétáŋjá kóru r̄i. Ma míni Æ'itáŋjá mádr̄i i'da íjó mání Æ'itáŋjá r̄i kí ngaŋá sī." **19** Mí idé muké míni Æ'itáŋjá kóru r̄i ãlu r̄i sī, úrindí ünzí Æ'itáŋjá kí vâ cécé 'dī 'bā áni, үru'bá la kí vâ yā-yā.

20 Mi 'bá azalépi azâ 'dī, ínī Æ'itáŋjá ídétáŋjá kóru r̄i ū'di ãko ãzí үr̄odr̄i kóru la ku yā? **21** Úlā ándrá ãmā áyípi Ibúrahímű 'i 'bá mgbā rú ídétáŋjá ū'didr̄i sī, ū'di 'bā ngópí Isákā fějó Ädrónjá ní ídétáŋjá ru ãltárí dr̄i gá r̄i sī ku yā? **22** Índre Æ'itáŋjá ū'didr̄i nga ãzí pírí ãlu ídétáŋjá ū'didr̄i abe,

ã'ítáŋá ï'didr̄i sī ijó ï'di 'bā idélé r̄i acá dó píri-píri. ²³ Wó ijó sīlē r̄i jø, "Ibúrahímū ã'í Ädrónjá 'i rá, lā dó sī ï'di 'bā mgbā rú." [†] Ijó 'dī idé ru 'dī 'bā áni ãndá ãzíla ûmve dó sī ï'di Ädrónjá 'bā wôrī ru. ²⁴ Índre ála áma lā 'bā mgbā rú Ädrónjá dr̄ilé gá ijó ãmā idélé r̄i kí sī, adru ã'ítáŋá sī á'dûsī ku.

²⁵ Rähábū ūkú ãwú'bá ru r̄i, úlā ï'di 'bá mgbā rú la ï'di 'bā ándrá 'bá ûní-ûníŋá gá r̄i kí tãmbajó vâ kí tì pêjó gêr̄i ãzí gâ sī r̄i sī. ²⁶ Urú'bá úríndí kóru r̄i 'bā drâlé rá r̄i áni, ijó 'dī sī ã'ítáŋá ãzí nganâ kóru r̄i drâ vâ rá.

3

Ídra tãmbajó r̄i

¹ Má ádrípika ãzíla má ámvópika, adru ïmi píri lē 'bā adru kí ímbá'bá ru íni la ku, ã'dusíku 'bá ímbá'bá ru 'dī kí ála kí ijó lì ūkpó ru ãndâní ndē 'bá ímbá'bá rú ku 'dī kí rá. ² Áma kí píri ijó iza gêr̄i ū'bí sī. Wó 'bá dr̄i ïdra tãmba mûké rá, ï'di vâ icó ru urú'bá tãmbalé gêr̄i píri sī mûké rá. ³ Áma kí aya su kâyînõ tì gá cí la, 'bā nga kí rú sī ijó ãmaní lélé 'bā nga kí kí r̄i kí, ãzíla áma sī kí dr̄i utr̄i 'bā mû kí sī ãngû ãmaní lélé r̄i gá. ⁴ Índre ú'dü dr̄i mél̄i ícétáŋá ru, ï'di ãko ãzí ãmbógó mgbó íni la, wó ãlkukûkû ūkpó la dr̄i tâni ï'di dro agá nî tí, dêrébâ la dr̄i la ují ïyégó ïmbíráŋá la sī, ãngû ï'di 'bā lêjó 'bā mû r̄i gá. ⁵ Ídra ï'di urú'bá 'bā wókõ ãzí ïmbíráŋá la, ï'di ru ipí ūkpó ru ãfó sī. Índre jõ dr̄i, mîrî ãmbógó 'dī la akó velé ãcikulú ïmbíráŋá 'dī dr̄i. ⁶ Ídra

[†] 2:23 Ídóyá 15:6

ĩ'di cécé ācí áni, ĩ'di ụru'bá 'bā wókō galépi ijó ūnzí sī tré rī 'i, ĩ'di 'bā 'bā mgbā rī iza pírí. Ĩ'di 'bā 'bā ídri ācí su ācí ukólépi ku rī sī rá.

⁷ 'Bá icó ãnãkpá ūví pírí; ãriŋa, ãko ãgälépi kũbũdrī sī, ãzíla ãko pírí u'álépi ịyí agá rī kí abe, tãmbalé rá. ⁸ Wó 'bá ãzí ãlu icólépi ïdra tãmbalépi rá la 'dáyụ, ĩ'di ūnzí, icó drī la ụtrílē ku, ĩ'di ãdrákī ūnzí la. ⁹ Áma kí ĩ'di sī Úpí Ädrónjá ãmã Átépi rú ịcú, ãma vâ sī 'bá Ädrónjá 'bā 'bälé ĩ'di 'bā gbíyā sī 'dī kí alú. ¹⁰ Tì ãlu 'dī agâ sī ịcúŋjá kí ãfū álýŋjâ trū. Má ádrípika ãzíla má ámvópika, lẽ ijó 'dī 'bā idé ru íni ku. ¹¹ Kídí ãlu agá ịyí ãlá rī icó kí agálé ịyí ūká ã'í ru rī be ãngū ãlu gá ku. ¹² Má ádrípika, úlúgó icó úcikí kalé ku, wòmbẽ icó úlúgó kalé ku, ãzíla ịyí ã'í ru ūká rī icó ru ujalé ãlá ru ɿlí-ɿlí ru ku.

¹³ 'Bá ãzí ïmi drídríŋjá gá ūndũwā ru ijó Ädrónjá drī sī rī ã'di 'i? 'Ba i'da ĩ'di gbíyā ĩ'di 'bā ru majó fú, ijó idéjó ūndũwā sī rī sī. ¹⁴ Wó ïmi ásí drī dra ūká ru ãjā sī ãzíla ïndrā sī, lẽ ïmi ipí ïmí ūndũwā sī, ijó mgbā rī atrijó ïnzõ sī ku. ¹⁵ Ūndũwā 'dī 'bā áni rī angá 'bū gá Ädrónjá drílē ku, ĩ'di ijó ūnzí ụnókú ãni úríndí ūnzí 'bā kí félé nī la. ¹⁶ Ä'dusíku ángū ãjā 'bā kí fijó áwâŋjâ trū rī gá, 'bá kí áwā kí drídríŋjá gá, ãzíla kí ijó ūnzí pírí kí idé 'dää.

¹⁷ Ūndũwā angálépi Ädrónjá drí 'bū gâlé rī ĩ'di ndú, 'bá ūndũwā 'dī trū rī ídri la adru ūnzí ku. Ĩ'di adru 'bá ásí ịgbẽ lêlépi rī, ĩ'di u'á dríŋjá, ĩ'di lëtâŋjá ru, ásí la ɿdú ru. Ĩ'di ijó mûké idé áyụ, jọ 'bání ijó vûlé gá ku, ãzíla ĩ'di mûlûmbẽ kóru.

18 'Bá ásí ūgbē ajilépi 'bá kí dr̄idr̄injí gá r̄i, kí ūri ásí ūgbē dr̄i r̄i, ãzila kí drúzí ijó muké ásí ūgbē dr̄i kí lã ãná áni Ādrónjá mélétí gá.

4

Ru aséjó Ādrónjá rú ãni rú

1 A'du la ã'dí ãzila ãwãnjá ají ūmi dr̄idr̄injí gá n̄i yã? Angá kí ūlē ã'dí 'dilépi ūmi agá r̄i kí s̄i ku yã?

2 Ūmi ãko ãzí l̄e rá, wó ūmi icó ūsúlé la ku. ūmi ūlē la ãgã ãzila ūmi l̄e ūmi u'dilé ãko ãzí s̄i, ūmi icó ãko ūmi l̄elé 'dā ūsúlé ku. I'di f̄e ūmi d̄o s̄i ãwã-ãwã vâ ãcónjá co, wó ūmi ūsú ãko la ku, ã'dusíku ūmi a'í Ādrónjá dr̄ilé ásí mgba s̄i ku. **3** Idr̄i táni a'í la rá, ūmi icó ūsúlé la ku, ã'dusíku ūmi a'ijó la ūrâtánjá gó'dó la tr̄u r̄i s̄i, ūmi l̄ejó la ãko ūmí ūsúlé r̄i kí ayújó ãyikõ ūmi ãni ūminí l̄elé r̄i kí agá r̄i s̄i.

4 ūmi 'bá Ādrónjá ã'ilépi ásí píri s̄i ku 'd̄i, ūn̄i cé ūnókú 'd̄i l̄ejó r̄i la f̄e ūmi Ādrónjá nḡu ūnzí. 'Bá wõr̄i 'bälépi ūnókú be r̄i la acá Ādrónjá 'bä méró'bá ru. **5** Wó ūmi ūr̄a ijó ūsile jolépi la, "Urindí Ādrónjá 'bä 'bälé u'álépi ãma agá r̄i i'di ãjä s̄i ijó ãma idélé r̄i s̄i," l̄e ãma adru ã'ítánjá tr̄u. **6** Wó i'di ãmaní ásí ūkpó s̄i pá tujó ūkpó ru ijó ūnzí ndějó r̄i f̄e. Ijó 'd̄i bäsí ijó ūsile s̄i r̄i 'bä jolé r̄i áni: "Ādrónjá la 'bá ãfó ru r̄i ūsí vûrú,

wó i'di ásí ūgbē f̄e 'bá ru irilépi vûrú r̄i n̄i." †

7 Ijó 'd̄i s̄i, if̄e ūmi Ādrónjá ní píri, ūmi atr̄i Sítání ãzila i'di d̄o s̄i apá ūmi rú 'dâ rá. **8** ūmi asé ūmi Ādrónjá rú 'dõlé ãni rú, ãzila Ādrónjá vâ s̄i ru asé

† **4:6** Ijó U'bénjá 3:34

ĩmi rú 'dõlé ãni rú, ĩmi 'bá ijó ũnzí idélépi 'dī, ĩmi itú ĩmi ídri ãlá ru, ãzila ĩmi idé ĩmi ásí ãlá ru ĩmi 'bá ásí iři trū 'dī. ⁹ Míndre 'bā ra ĩmi mífi gá ijó ũnzí ĩmi idélé rī kí sī, ĩmi ásí 'bā adru ãnzi rú ūcõgõ sī, ãgúňá ĩmidrī 'bā uja ru áwáňá ru, ãyikõ ĩmidrī 'bā uja ru míndre ūsúňá ru. ¹⁰ ĩ'bā ĩmi vûrú Úpí méléti gá ásí igaé sī, ĩ'di ĩmi ïdrē үrûgá rá.

¹¹ Má ádrípika, ĩndro ĩmi ĩmi vûlé gá ku. 'Bá ádrípí rú ndrolépi vûlé gá rī vâ ijó lì drī la gá, jō ijó ũnzí ãzítáňá drī gá, lì vâ ijó drī la gá ĩndī. Wó ídrī ijó 'bá ãzí drī lì, mí adru 'bá ãzítáňá vú ūbîlépi rī 'i ku, wó rá la 'bá ijó lîlépi rī 'i. ¹² Ädrónjá la lú ãzítáňá fē nī, ãzila ijó lì kpí la nī, ĩ'di icólépi 'bá palépi rá ãzila 'bá 'dilépi nī rī 'i. Wó mi dó ã'di 'i ijó lîlépi mî ádrípí drī gá rī?

Mí ipí mi ijó drûsī rī sī ku

¹³ Ĩmi are, ĩmi 'bá jolépi la, "Ãndrū jõku drûsī ãma mü tawûnī 'dã gá, jõku ãzí 'dã gá u'ajó cajó ilí ãlu tujárí idéjó sī séndë ışújó," 'dī. ¹⁴ Ĩmi icó nîlé la drûsī ã'du la mü ru idélé ídri ĩmidrī gá nī yâ rī gá ku. Ídri ĩmi agá 'dī ã'di ãni yâ? Ĩmi céce ūfú 'delépi i'dalépi sâwâ wereňá sī ãzila ãvîlépi rá rī áni. ¹⁵ Kêjí la gá, lë tá ijø, "Úpí drī lë la rá, ãdrī adru ídri ãma icó dó ãko 'dī kí idélé 'dã abe." ¹⁶ Cécé 'dī áni, ĩmi ĩmi ūnû ãzila ipí ãfó sī, ipíňá 'dī 'bá áni rī ijó ũnzí drī 'i. ¹⁷ 'Bá ijó mûké rī nîlépi rá tá tí 'bá idé rá, wó idélépi la ku rī, idé ijó ũnzí.

5

'Bá málī trū rī kí bìlé-ñndú lijó

¹ Ími are ñmi 'bá málī trū 'dī, ñmi awá ãzila ū'be ûlûlû, ûcõgõ drûzí amûlêpi ñmi drî gá rî sî. ² Málî ñmidrî ñma kí rá, ãzila ûdûdû mbe vâ bõngó ñmidrî kí rá. ³ Gólûdî ñmidrî kí sîlîvâ abe uka kí rá. Ukañá ū'badrî la ijó vú nze ñmi urre'bá gá, ãzila málî ñmî tralé 'dî kí abe kí ñmi ñzá ivé áci áni ú'dû ãsijó rî sî. ⁴ Ími are áwáñá 'bá ãzí ngalépi ñmidrî ámvû agá, ñminí ûnzâlé 'dî 'badrî ñminí sî kí ûfêjó ku, 'dî la fi ñmi urre'bá gá. Áwáñá 'bá ãzí ngalépi ñmidrî ámvû agá ãkónâ kí ûkûnâlépi rî 'badrî Ädrónâ Ùkpó 'Dípi are dó 'bo.

⁵ Ími u'á ándrá ûnókú drî gá 'dâ ãyïkõ agá ijó ñmî ásî 'bâ lêlé rî kí agá kí idéjó, ijó ñmi lêlé rî kí abe, ú'dî'da ñmi ásî acá dó mûké ãzila ñmi use dó úsâ sî bábá mánïgô lêlé lîlî rî áni. ⁶ Íli ándrá ijó, ñmi u'dî vâ ándrá 'bá mûké 'dî kí, ãzila ûkpô kóru icolépi ru palépi ñmidrî gá ku 'dî kí rá.

Ásî ûkpô ûcõgõ tajó rî

⁷ Má ádrípika ãzila ma ámvópika, ñmi adru ásî ïgbé sî cajó kpere ú'dû Úpí ní ãgôjó rî agá. Índre drî 'bá ámvû sôlépi rî 'bâ kí uzogó áyi drî tê agá ásî ïgbé sî. Kí dó sî ûri kalépi ãjé ãmbógó ajilépi rî tê ka agá. ⁸ Ítu pá ûkpô ru vâ ásî ïgbé sî ñndî, ã'dusíku Úpí 'bâ ãgôjá ace ãni rú. ⁹ Má ádrípika, ñmi unu ñmi drîdrîñjí gá ku, ñdrî unu rá Ädrónâ la ijó lî ñmi drî gá rá, ñdre ãmbógó ijó lîlépi rî la amû 'dî, acá ãni rú 'bo. ¹⁰ Má ádrípika ãzila má ámvópika, ñdre ásî ûkpô, ûcõgõ ãzila drîciñjá

tanjá, nābiya ijó Úpí drí ūlūlépi rī 'badrī. ¹¹ Ìndre drí, āma 'bá ūcōgō ịsúlépi ásí ūkpó trū rī, umve 'bá drílēba rú. Ìmi are ijó ūcōgō Yó'bū drí gá rī 'bá ijó rá, ãzila ásí ịgbé ì'didrī sī ūcōgō 'dā tajó rī rá. Ìndre vâ ijó Úpí 'bā idélé ãsijó icéjó la Úpí 'bā ásí ịgbé ambamba, ì'di vâ 'bá 'bā ízákizā ndre ìndī rī. ¹² Wó má ádrípika, 'dī kí drílē gá sī píri, ìna ûyō 'bū sī jōku ڻnókú sī, jōku ijó píri ãzí 'dī kí sī ku. Ijó ìmī ã'jlé rá rī 'bā adru ijó ìmī ã'jlé rá rī, ãzila ijó ìmī ã'jlé ku rī 'bā adru ijó ìmī ã'jlé ku rī, ìmi mụ filé ijó lịnjá agá ku.

¹³ 'Bá ãzí ìmi agá 'dâ ūcōgō trū la cí yā? Lē 'bā ã'ị Ádrónjá 'i. 'Bá ãzí ásí ãyíkō rú la cí yā? Lē 'bā ngo úngó Ádrónjá icújó rī kī. ¹⁴ 'Bá ãzí ìmi agá 'dâ ãvū rú la cí yā? Lē 'bā umve 'bā drílē ru kānísā drí gá rī kī ì'diní Ádrónjá zижó, ãzila 'bā uní kí ì'di ãdu sī Úpí 'bā rú sī. ¹⁵ Ádrónjá zижá ã'itánjá sī rī la 'bá ãvū rú rī adrí rá. Ádrónjá vâ 'bá 'dā trū ijó ūnzí gá rá. Ádrónjá la ì'di inga rá, drí tání ijó ūnzí idé agá rá tí. ¹⁶ Ijó 'dī sī, ìmi i'da ijó ūnzí ìmidrī kí ìmi drídríñi gá, ìzi vâ Ádrónjá ìmi ڻlu-ڻlu 'baní, ãyání ìmidrī 'baní sī icójó wajó, Ádrónjá ã'lnjá 'bá ڻlá ijó ūnzí kóru rī 'bā kí ã'jlé rī, ì'di ūkpō trū, ãzila ì'di ãzí nga rá. ¹⁷ Ìlýä ándrá 'bá āma áni la, wó zi Ádrónjá ūkpó ru uzogó ní 'dijó ku, cajó llí na drí la gá ïmbá ázíyá uzogó 'dī ڻnókú drí gá ku. ¹⁸ Vúlé la gá á'í Ádrónjá 'i 'bū tì nzijó uzogó fějó, ڻnókú ní ãkónā kajó.

¹⁹ Má ádrípika, 'bá ãzí ìmi drídríñi gá 'dâ la drí ãvī ijó mgbā rī a'bejó, lē ájí ì'di vúlé. ²⁰ Ìmi

ũrā ijó ijó 'dī drī gá, 'bá 'bá ūnzí ābälépi rī ajílépi
vúlé rī, pa úríndí ī'didrī drā agá, āzíla ají trūtáŋá
Ādrónjá 'bā sī 'bá trūjó ijó ūnzí ū'bí agá pírí rī 'i.

Ijó Ú'dí rī

The Holy Bible in the Aringa language of Uganda

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Aringa)

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

695104cf-f1e1-5cdd-8e7e-1df2480da505